

Василь Зима

ДВІ ЛЮБОВІ
І ОДНА ВІЙНА...

КИЇВ 2024
ДУХ І ЛІТЕРА

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

УДК 821.161.2:355.01(470:477)

362

Василь Зима

Дві любові і одна війна... К. ДУХ І ЛІТЕРА,
2024. – 144 с.

ISBN 978-617-8262-98-3

Книга журналіста, письменника, поета Василя Зими – збірка його поезій останніх років. Основна тема – рефлексії митця на події російсько-української війни. Вона стає в ряд інших потужних поезій наших сучасників останніх років. Для широкого кола читачів.

УДК 821.161.2:355.01(470:477)

ISBN 978-617-8262-98-3

© Зима Василь
© ДУХ І ЛІТЕРА, 2024

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

15 лютого мій колега сказав, що їде за кордон. Він одержав чітке попередження від військових, що незабаром Росія розпочне вторгнення. 170 тисячна армія була готова до нападу, а російські політики запевняли, що не дадуть команди наступати. Одні українці вірили владі, яка переконувала, що ворог просто лякає і варто готуватися до звичайної весни зі святами, шашликами і польовими роботами, а інші вивозили родини за кордон. Виїжджали посольства, однозначно говорив про війну Байден і ніби все було зрозуміло. Залишалося лише одне питання: коли?

ПЕРЕДЧУТТЯ ВІЙНИ

Потворна війна на самому порозі,
Ошкірилися коні на чорні димі,
І гусінь свинцева повзе по дорозі,
Розтріскує кригу на спині зими...
І тиша – як кара, лиш топчуться круки,
На білому чорне – як плями на склі,
І зброю стискають треновані руки,
Готові вбивати на нашій землі...
Лиш вітер гуде і потріскує мёрзля,
І хмари густі, наче брови богів,
А сонце низьке вимальовує пензлем
Брунатну зорю над рядами голів...
Застигли ліси – мовчазні охоронці,
І ствёрдли у хащах старих болотá,

На війні треба рухатися. Постійно. Щодня. Зупинитися – значить померти. Зупинитися – значить почати думати, де ти, що з тобою, що попереду? Це страшні запитання, бо ти не можеш на них відповісти. Ти боїшся на них відповісти. Тому треба рухатися і кожен день проживати, як випивати воду – до краплі. Не залишаючи нічого на потім. Бо «потім» може не бути. На війні треба іти і битися. Зупинитися – значить померти. Ми боялися зупинитися. Бо ворог зафіксує твоє місцезнаходження. І просто тебе уб'є.

КРОКИ

Щодня проходимо пекельні ці ворота,
За кроком крок, за кроком крок і знов,
Вставай, вставай, утомлена піхото,
Вставай, вставай, ідемо на Ростов...
Криваві арки, втілені жахіття,
За кроком крок, за кроком крок, в п'їтьму,
Єдине місце є таки на світі,
Де Бог в парчі годує сатану...
В нас виростає те, що не назвати,
За кроком крок, за кроком крок, ідеш,
Гудуть ракети клятї позад хати,
І ти гудеш, і ти також гудеш...
Осінній вітер грається тілами,
За кроком крок, за кроком крок, адї,

Битва за Бахмút, містечко на північ від Донецька, розпочалася ще влітку. І тривала до кінця року, а потім тривала далі. Ворог планував взяти фортецю Бахмут, як назвали місто, до жовтня, потім до листопада, а потім до Нового року. Але не взяла. Тисячі загиблих росіян, полеглі захисники. Цю битву назвали Сталінградом цієї війни. Але це неправда. Старі символи вже не актуальні. Ця війна створює свої. Бахмут – новий символ українського духу, українського війська і української перемоги. Як про це написати? Та ніяк. Про таке неможливо писати. Просто відчувати – і все.

БАХМУТ

Як про Бахмút написати? Ніяк,
Слово і знак, слово і знак...
Пауза потім і трохи напруги,
Драми і болю у третім рядку,
Жив собі друг і нема більше друга,
Он його бронік висить на кілку...

То як про Бахмút написати? Одверто?
В пропорціях смерті, в пропорціях смерті...
Малеча в підвалах і тіні на стінах,
Святий Миколай прикриває своїх,
І знову несуть: розірвалася міна,
Уламків чомусь вистачає на всіх.

У нас не так багато часу, щоб запитати: як ти? А тепер це чи не найголовніше питання: як ти? Напевно, ставлячи таке запитання, ти хочеш почути відповідь і для самого себе, бо боїшся себе самого запитати: а ти як, друже? Ти як?

МІНІАТЮРИ

Як я живу? А як живете ви?
У цій страшній щоденній канонаді,
Чи є у грудях? І чого заради
Навколо себе рєте рові?
Поперек горла зрушені краї,
Як ти ще балансуєш понад болем?
І демонів, що рвалися на волю,
Убрав у дивні образи свої.
А що вночі ти бачиш уві сні?
Якщо ти бачиш, стомлений і сивий,
Чи вже виходиш із чужого тіла,
З'їдаючи світанки навісні?
Каліцтв чудних, фарбовані наспіх,
Незрозумілі нам мініатюри,
А чи не дуриш ти і чи не дурить
Тебе облуда вірувань твоїх?
Маленькі ми самі для себе все,
Уже кривавим взялися малюнком,
І біль химерні пише візерунки,
Фантомний біль – невидимий Вінсент.
Як дихаю? А ви? Втягнули вже

*Ми сиділи у великих дерев'яних кріслах
на Вірменській і здавалося у ті хвилини, що
навколо немає нічого. Тільки у вікнах живе
щось і квадрати неба поміж будинками
сигналізують про те, що ми ще на землі.*

ЖИВА

Нема нічого, тільки Бог за склом,
Охайної церковної ікони,
Старих магнолій перестиглі крони,
І те, що не підвладне нам обом...
Підземні води тихої ріки
Несуть той Львів, якого вже немає,
Передвороття втраченого раю,
Де я тебе, а ти мене таки...
Ці вікна-очі визирають мертвих,
Тут завжди мертвих більше, ніж живих,
Але зарано нам іще до них,
Ми кілька днів лише програли смерті...
Ти також бачиш цей рожевий дощ,
Лягає квіттом все не пережите,
І де узяти те, чому радіти,
Посеред ліній овдовілих площ...
Переступай ці рани і слова,
І не ховай, на те воно і дане,
Щоби тоді, коли мене не стане,
Ти просто залишилася жива...

ЗМІСТ

Передчуття війни	3	Corzo	80
Залишенці	5	Мініатюри	82
Картковий будинок	7	Пустелі	84
Симфонія	9	Світло Гарнізонного храму	86
Маленькі черевички	12	Речі	90
Бучанська дорога... ..	14	Вугілля	92
Київ. Війна	17	Поети	93
Там, де дім... ..	19	Ритми	95
Твіти	21	Місяць – Бог	97
Наша війна	24	Метражі... ..	99
Камінчики... ..	26	Лови	101
Донбаська битва	28	Планти	104
100 днів війни... ..	30	Біси	106
Жовта скринька	32	Ти	108
Маріуполь. Пекло	34	Хмари	110
«Україна пішла на війну»	36	Холодно	112
Місто-душа... ..	38	Як і ти... ..	114
Кроки	40	Біль	116
Львів. Війна	42	Ще	118
Білі хрести	46	Жива	120
Львівська річка	48	Бляді	121
Леви	51	Чи	123
Любити як... ..	54	Тьма	126
Таксі на Куліша	56	Пташка... ..	129
Бахмут	58	Гра	132
Очі	60	Ліки – дні	133
Живим	63	Лет	135
Генерал	65	Ніщо	137
Інші. Наші	67	Порізи	140
Сім вітрів	69	Треки	141
Сестро моя смерте	72		
Двері, за якими мешкає дощ... ..	74		
Русь	76		
Сонце	78		